

عنوان مقاله:

بازتاب اندیشه هستی شناختی ابن عربی در گلشن راز شیخ محمود شبستری

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهش های هستی شناختی، دوره 6، شماره 12 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مسروره مختاری - استادیار دانشگاه محقق اردبیلی، گروه زبان و ادبیات فارسی،

حسین آریان - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

خلاصه مقاله:

شکل گیری مکتب ابن عربی در قرن هفتم تحول عظیمی در مبانی عرفان نظری ایجاد کرد. جهان بینی هستی شناسانه ابن عربی بر دو پایه: خداوند و انسان استوار است. شارحان نظریه های ابن عربی نقش مهمی در گسترش اندیشه های وی داشته اند. بزرگانی چون شیخ محمود شبستری به موازات عرفان عملی، در گسترش نظریه های ابن عربی همت گماشته اند. جستار حاضر بازتاب جهان بینی هستی شناسانه ابن عربی را در مثنوی گلشن راز با رویکرد تحلیلی توصیفی، حول سه محور اساسی: خداشناسی، انسان شناسی، و وحدت شخصی وجود، مطالعه کرده است. حاصل پژوهش نشان میدهد که در اندیشه شبستری تجلی نقش مهمی در انبساط و تفصیل وجود بر عهده دارد. رابطه خدا و هستی، رابطه ظاهر و مظهر است. انسان کامل در میان مظاهر کونین، آیینه تمام معانی اسماء و صفات حق، نسخه کامل کاینات و کلمه فاصله جامعه است. شیخ محمود مانند ابن عربی حقیقت محمدی را اولین حقیقت ظاهر، مبدا ظهور عالم و صورت اعظم و جامع اله، نقطه پایان ولایت و مظهر انسان کامل میدانند که با ظهور او جمیع اسرار و حقایق اله آشکار میشود. به اعتقاد وی شناخت انسان کامل، نیل به مراتب دیگر از معرفت را تسهل میکند، و معرفت هستی با تکیه بر اندیشه وحدت وجود، و با استمداد از نیروی کشف و شهود، نیل به معرفت خداوند را امکان پذیر می سازد؛ اما تقدم و تاخر ذاتی بین ذات و تجلیات خدا و تفردات او، و مطلقیت خداوند و محدودیت تفردات، مانع از شناخت ذات احدیت است.

کلمات کلیدی:

ابن عربی، گلشن راز، شیخ محمود شبستری، خدا، انسان، جهان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/796449>

